

СОҢГУЛДАЛАРГА ОРГАНИЗАСТЫГ
БЕЛЕТКЕЛДИ КҮШТЕЛДИРЕР

Коммунисттик партиянын улут-
саясий чөтөаармчы планларына со-
гуз кыргын областан ашылчы чоң-
пары, сонгууштар хуңуңе күш-
жылчы белестиг ужурашпышпаан,
совет эрге-чагыртавың органнарына
боттарының шыңчы төлөөлөкчи-
териң бадылаарына чантыс эп-сет-
килг.

— Коммунисттик партиянын бүгү
жыл-чорудулгазы болза социалист-
ик бүдүрүенин бүчүзүн быжытлаа-

роздизиния союзда ертен геле
лективне чаз 9 чүүл тракторлор-
ни чаз тракторну чоовта ыынып
ылдарын чорударда кезде ажыл-
тууг хорежселдерин ажыллап бо-
тутт.
КЕТОР.

(СЭНП-нің элчег чок ХХІ съездизинге эш Н. С. Хрущевтуң илеткелиниң талазы-биле СЭНП-нің ХХІ съездизиниң резолюциязындан).

Сонгудаларга холбаштыр белегез аялдары калбарып турар теге районнуң кооперация ачыдагычларының күш-ажыгыч иденпейи улам бедең болгаш садыгжыларының, столовая ачыдагычларының

газиннернин ажылдакчылары фер-
маларже үнүүшкүнүгү садыгны өр-
ганизастан турарлар.

гжыларында

продукция талазы-биле 110,7 хуу.
бараанныг продукция талазы-биле

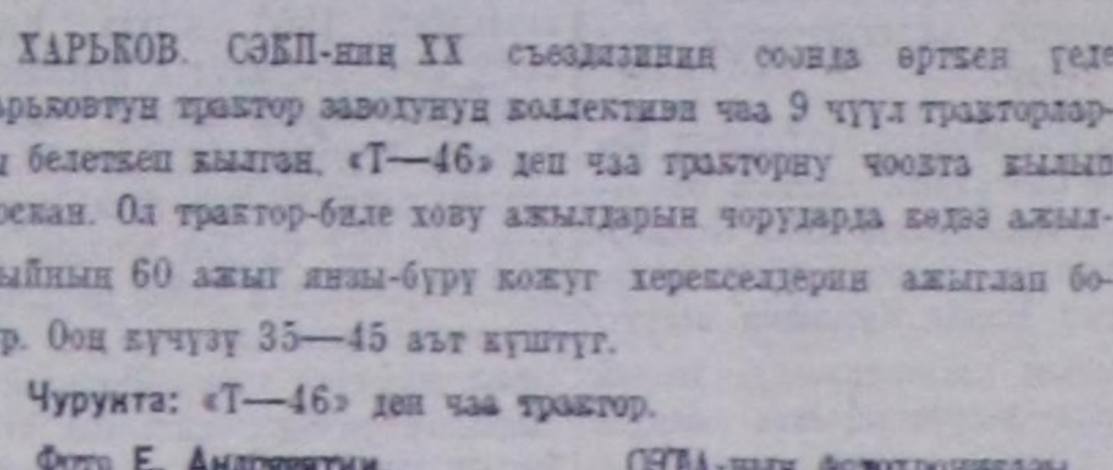
10/ хуу нүүсгэв.

Шахталарын бригадаларын
оронд социалист чарын
бүгд чөдөн Кызыл-Хаванта
Соловникова удуртсан аниак
дагжыларын бригаданы алган. Үе
бригаданын кезигүннери комму-
нист күш-ахыдын бригаданы
дөп ат дөш демжсжп турарлар.

вар. Аяныыр ажылынга төрөкөн-
пер база идеякейлиг киришкенер.
Аңчылар И. Отгев 120 динири, 15
кишти, В. Попов 300 динири, 10
кишти, С. Белов 218 динири, 8
кишти ачргенер. Борнауховтар-
ның ег-бүлөзи өрткөн аяныыр се-
зонунда 600 хире дияч олчалыг

Улут-Тем районунун «Х Улут хурал» колхозунун Кошлар-Боштыг деп черде 23 кижини тутат мыкынын белеткелинин бригадазы 7 хоноу иштанде 1200 кубометр мыкты кезип беткезген.

Безикчилик Б. Саг, Д. Ховалты анык кып, барыкчы 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 8

„Коммунизмче бурунгаар аппаар съезд“

Коммунисттик ништилелдиң планнары амдырама боттаныр

Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиясынын элчилер чок төөгүтүтү ХХІ съездин бодунун ажалын доодала. СССР-ге коммунизм тургузушкунун калбарынын улут программанын айткан съездин ажалынын түнөөлөрүн дагыткан парламент оңа бедик үнелер көрүп турар.

КЫДАТ УЛУС РЕСПУБЛИКА

Кыдат Улус Республикасынын элчилери: «Совет Эвилели коммунисттик ништилелдиң тургузушкунун калбарынын улут программанын айткан съездин ажалынын түнөөлөрүн дагыткан парламент оңа бедик үнелер көрүп турар» (Жыжынь жибао), «СЭП-нин ХХІ съездин бүтү кжи төрөгөтөтө коммунизмге көгүртүтү тургускан» («Дагуа бао»), «Съездин ажалын алган чың планнада коммунизмни келер үнелер көрүп турар бис» («Чжунго цинянь бао») деп айттылар. «Чжунго цинянь бао» солун «Бүтү делегейге төөгүтүтү ужу-дузалык болушкун» деп чүтүтүтү СЭП-нин ХХІ съездин коммунизм тургузушкунун чети чың планна хулаа алган деп демдегелди түзүр. Бүтү делегейге кжи төрөгөтөтө болушкун кайтамчы чаагы келер үнелер бо планна келер турар деп солун бижип турар. Кжи төрөгөтөтөтө чамдык келер ыраа эвес келер үнелер коммунисттик ништилелде бир-ле дугаар кирер деп бүтү улустар өөүрү турар.

СЭП-нин ХХІ съездинде хол-баштыр Кыдатка болуп эртен хей кижилер хурааларга болган ништилелерге Совет Эвилелиниң улус ажалы-агылың хажуударың чети чың планна болза, коммунисттик ништилелдиң кайтамчы чаагы перспективаларың чырыгың турар коммунизм тургузушкунуңа демдегелди үе болуп ден Кыдаттың ажалы чоннары бир өй-сеткилер меделеп турарлар. Болунуң чуртуңа социалдык тургузушкунуң дүгө, делер дөөн күш-ажалың улус улут күжөнишкениң салгың Кыдаттың ажалы чоннары меделеп турар.

ПОЛЬША УЛУС РЕСПУБЛИКА

Польшаның «Трибуна людэ» солуну съездин ажалынын түнөөлөрүн дугайың чугаалаштыркан, мында деп бижжон: коммунисттик тургузушкунуң планнарың амдырама боттандар, тайбыңың калгалар болган яны бүтү ништилел системаларың чурттарың тайбыңың калгалар догунашканың хажуудар деп партияны болган бүтү совет улустуң күзөл соруун сөздө элестеткен. Съезде эш Н. С. Хрущевтун түнөөл чугаалаштыркан хажуударың «Денник ливон» солунуң корреспондентиниң ол чугаалаштыркан ажал эвес конструктивтик ажал-биле чугаалаштыркан коммунисттерниң кичөөгөйиң улуттарымсаар мен деп бижжон. Социалисттик тургунуңиң кол политика-тиң ажалыңчы улустар ажалың харылааларыңа дүштүрүтү чоруту эвөөлөрүнө, яны бүтү ништилел системаларың күрөөлөрүн келер-келбөө догунашканыңче Совет Эвилелиниң ништилелдиң чүткүлүң съездин идириңде база катан демдегелди.

РУМЫН УЛУС РЕСПУБЛИКА

Румын Улус Республикасынын ажалы чоннары СЭП-нин ХХІ

съездиниң четиңкиниң доодала-танынга байыр чедирип турар. Олар съездин айтканы Совет Эвилелиниң коммунисттик тургузушкуну калбарынын улут программанын чүтүтүтү турар. «Ромына ли-бер» солун СЭП-нин ХХІ съездин марксизм-ленинизмниң тургунуң ажал-биле бүтү делегейниң ажалы чоннары коммунисттик ништилелдиң күжөниң база сырың кайтамчышканың чамдык элчилер көрүтүтү кылдыр ала турар.

ГЕРМАН ДЕМКРАТТЫГ РЕСПУБЛИКА

Герман Демократтыг Республикасынын хей-ништин СЭП-нин ХХІ съездиниң коммунизм тургузушкунуң ажалынын түнөөлөрүн чегерлеп улут өөрүшкүл-биле болган сөзкө хажуударың-биле байыр чедирип турар. Республиканы чонунуң бүтү кезектери съездин ажалы болган оң ништилелерин социалисттик лагерин улус мыа бижжыларын болган бүтү делегейге тайбының бижжыларын херөөгө, улустар ажалың ам-даа ништилелетинмен айттырларын, хажуудуң журнула герман айттыртын ништилелерин херөөгө төөгүтүтү салышкын кылдыр үнелер көрүп турар. Германияны социалисттик чамдык аял партияны ТБ-зын оңаңы «Неезе Дейчланд» солун болунуң бирги ар-ны «Хрущев дайынның оңаңарын узууларынга дузалар деп немецтерин кайгытыр турар» деп улут өй-биле үндүргөн. Немес улус болунуң келер үнелер тургузушкунуң шөлдө эвес, харын тайбың күш-ажалың дилеп тывар ужурутүтү дүрөңиң дугайың Н. С. Хрущевтун меделели солун база көргүтүп турар. Совет Эвилели Герман Демократтыг Республиканы кезекте шадга деткилар деп солун демдегелди түзүр. Ол Бонн биле сарымдыг дуга-тургалың кылгырыңа база белден.

ВЕНГР УЛУС РЕСПУБЛИКА

Ала-чурт фронтунуң бүтү венгр чегерлениң хураалыңа күзө чугаала турган, Венгр Улус Республиканы Президиумунуң даргаы Иштван Доби бүтү чурттарың, оң ништинде Венгрияны ажалы чоннары СЭП-нин ХХІ съездиниң төөгүтүтү улут ужу-дузалың демдегелди түзүр. Бүтү делегейниң үнелер көрүшкүлү Москвага улаан турган деп Иштван Доби чугаалаа. Москва съездиниң идириңден чугаалаштыркан бүтү-ле чүтүлөр болза, бис коммунисттер партияның хурутулган-биле улусу фронтунуң улус калбаа политикамы Венгрияга чурттушкан, шын орук-биле чоруп олурар бис дээр дугайыңа бистиң бүтүренисти бижжылап турар.

АЛБАНИЯ УЛУС РЕСПУБЛИКА

СЭП-нин ХХІ съездин кжи төрөгөтөтөтө эң-че чырыкчалыг күзөл-соруу коммунисттик ништилел социализмин бирги чуртуңа боттут чүтү болу бээр хун ырак эвес деп делегейниң бүтү-ле ажалы чоннары коммунисттик ништилелдиң чүткүлүң съездин идириңде база катан демдегелди.

РУМЫН УЛУС РЕСПУБЛИКА

Румын Улус Республикасынын ажалы чоннары СЭП-нин ХХІ

съездиниң четиңкиниң доодала-танынга байыр чедирип турар. Олар съездин айтканы Совет Эвилелиниң коммунисттик тургузушкуну калбарынын улут программанын чүтүтүтү турар. «Ромына ли-бер» солун СЭП-нин ХХІ съездин марксизм-ленинизмниң тургунуң ажал-биле бүтү делегейниң ажалы чоннары коммунисттик ништилелдиң күжөниң база сырың кайтамчышканың чамдык элчилер көрүтүтү кылдыр ала турар.

Совет Эвилели дайынче эвес, а харын улустар ажалың бүтү-ле марксизмдиң айттырларын дээр эргелерин принциптеринге тайбың ништилелерин кийгытыр турар деп солун уламчылап бижжон. Мычтан оң чуртуңа мурнакы кижилер ХХІ съездин коммунизм тургузушкунуң съездин деп алап турар. Албанияны Улус Республикасынын ажалы чоннары улут Ленинниң оруу-биле дилеп болган бүтүрелди чоруп ораа акылда совет улустуң улут ништилелеринге болган чаз улут перспективаларыңа пизг байыр чедирип турар деп солун түнөөлөндө айттылар.

ЧЕХОСЛОВАК УЛУС РЕСПУБЛИКА

Совет чети чың планна болган социалисттик лагериниң бүтүрүтүтүтү улут ништилелде бүтүрүтүтүтү чартымыңа хей кылдыр көгүдөлири Чехословакияны экономикамыңа улут ужу-дузалың деп «Руда право» солун СЭП-нин съездиниң холбаштыркан мурнуку чүтүлөргө демдегелди. Чехословакияны 9 миллион тонна каны, 115 миллион тонна көмүр дажы, 38 миллиард киловатт-шак электр-энергиясы, бедик сайыраңгай машина тургузушкунуң ол чартымыңа хурутулут улут болуп деп үе чүтүлө айттыр турар.

КАНАДА

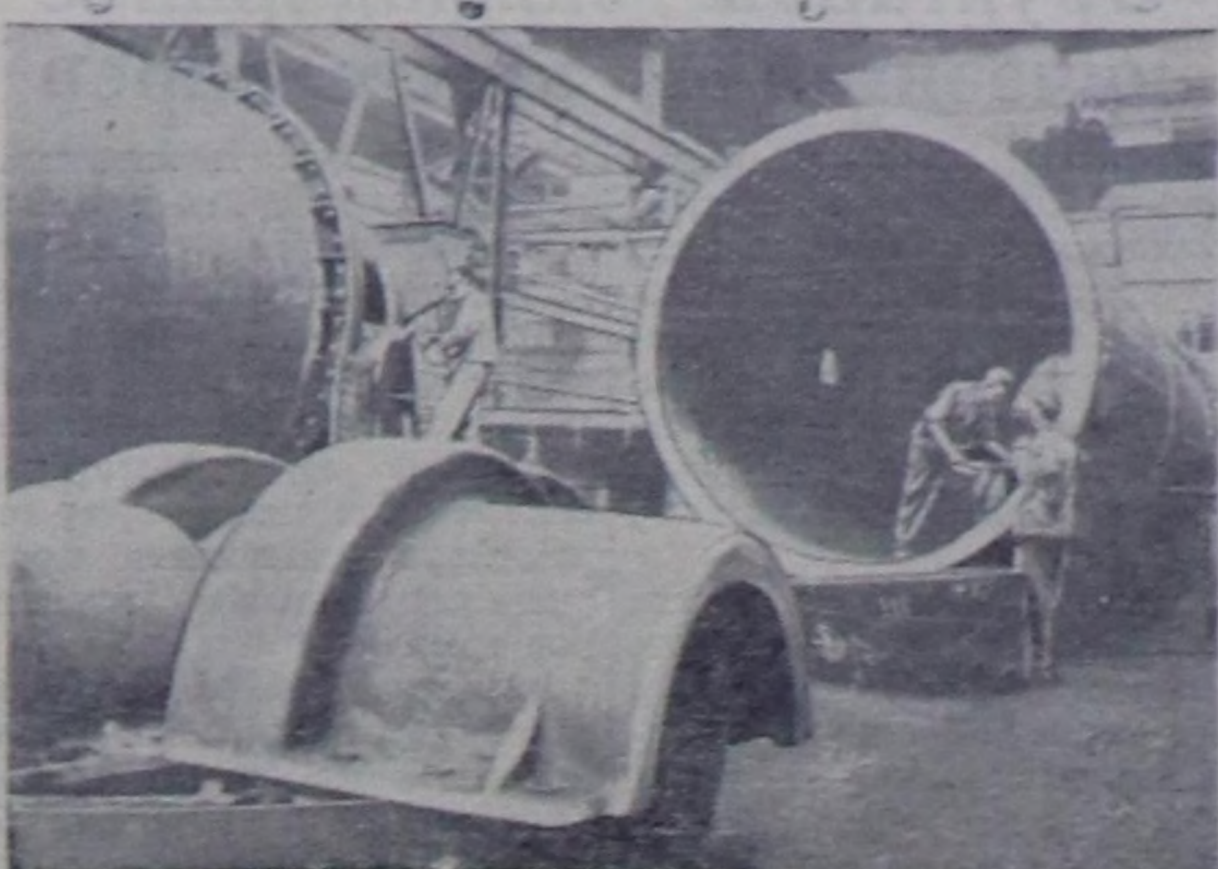
Канаданың парламаны, радиоу болган телевидение СЭП-нин ХХІ съездиниң улут кичөөгөйи салырын тургузулап турар. Дика хей солунар съезде холбаштыр мурнуку чүтүлөр бижжон.

ХХІ съезде эш Н. С. Хрущевтун илеткел амгы үнелер чепсегел-нишкениң реталың болган эске-даа хевирлериниң талазы-биле Американың Каттышкан Штаттарының хожудаашканың база катан көргөсө деп Виктория хоорайга (Британ Колумбияның мөжүзү) түнү турар «Таймс» солун релакция чүтүлөргө бижжон. Оң-биле холбаштыр Совет Эвилелиге хамаарыштыр Американың Каттышкан Штаттарының чорутуу турары «жортуушкун» политикамың барымдаа чогун солун айттыр турар.

АРГЕНТИНА

Совет Эвилелиниң улус ажалыңың хажуударың кайтамчы улут чети чың планна съезд бир үн-биле деткэн деп аргентин сэлунар демдегелди түзүр. Эш Н. С. Хрущевтун съездеги түнөөл чугаалаштыр улут соңуураалы хажуударың. Тайбыны бижжыларын дөөн демиселдиң демде-биле эртен СЭП-нин ХХІ съездин дайынны болуурамыңа арталар бар деп бүтүрелди илереткен дээрин солун айттыр турар. «Хрущев ХХІ съездини тайбынче кийгытыр-биле хатган» деп «Борро де ла Тарде» солун бижжон.

(СЭТА).

Герман Демократтыг Республикада Тельман аттыг аар машина тургузушкунуң чуртта улут бүтүрүлгелериниң бирөөл.

Чурукта: Цемент заводунга херектээр 14 метр дүртүтүтү дээр-лер. Оларны Совет Эвилелиниң чорутары-биле белеткеп турар.

Фото Бисаннины.

(Центральбиля).

Чехословак Республика. Праг областың төвү — Млады-Болеслав хоорайның автомобиль заводу тургузупкан. Мыа херөөлөрүн өр улус-биле бир дөмөй ажалдап турар. Олар заводтун оң муң кижилер коллективиниң үштүң бир кезе болуп турар.

Чурукта: заводтун ажалың салгырыңа херөөлөрүн ажалдап турар пех.

Фото Я. Тахези.

Великобританияның премьер-министри болган Великобританияның дашкы херектер Министри чалалганың харызы кылдыр СССР-ге келер деп турар

1956 чылдың апрель айда совет чазак төлөөлери Великобританияга чоравыңиң үзүндө Великобританияның премьер-министри болган өштү үзүндө Совет Эвилелиниң харын кылдыр аян-чорук кылдыр келерин чалаан бижжити ажаа дамчы-дып берген. Ол чалаага хулаа алдынан болза-да, келериниң үзүң ништилелетинмен артык турган. Дөргө Макмиллан оң санап турары-биле алырга, харын аян-чорук кылдыр баяры амгы үдө өштү

Москвага келер деп турарының дугайында Макмилланның меделгели

ЛОНДОН. (СЭТА). Великобританияны премьер-министри Гарольд Макмилланы Совет Эвилелиге келерин чалаан Совет чазактың чалаага бижини алганмың дугайында общиналар палатасынга февраль 5-те ол меделгелди. Премьер-министри дашкы херектер министри Селвин Ллойд үдө келер деп турар. Москвага барының келүтү со-рулазы «бузулушкунуң ужурун тывары болган кайы-кайымың бичирин ажиждериниң калдыр-бир

„Бельги Конгозунда тудуп хоругдаашкынар үргүлчүлевишаап“

ЛОНДОН. (СЭТА). «Таймс» солун бодунуң Брюсселде корреспондентиниң Бельги Конгозунда байла-мың дугайында чүтүлүң парлаа. Мыа «африканын тудуп хоруг-лаары ам-даа үргүлчүлөп турар» деп айтты турар. Корреспондентиниң бижип турары-биле алырга, «Леопольдвилд» деңсөөрүнө калгыс шагдалар африканын чурттап турар кварталдарында боттарының операцияларын үргүлчүлөп турарлар. Тисилге кезек болган-ла үйөөшкениң хытыгың кээр турар апарган... Ол мыкшан Стенливилде мыңы дүрөөлүнүң чорук база-ла өскүтү үнелер чыгаан деп санап турар. Бельги Конгозунда национал-хо-с-талгалың ништилелетин чыда-гааның «коммунисттик шүргүтүш-күн» деп таймаларының ора-дажышканын бурап дүшкениң «Таймс» солун демдегелди түзүр. Ол колонияда болуп турар болушкунуң баянлап чыгаанмы болза, «дык хей африканын хаа-рымша чоруту алырын күзөп турарында деп ол солунуң медел-гелден бижинип турар. «Олар бир дең политикагы эргелерин болган күрөө албан чедеринге бүтү-ле албан дужааларга дең эргел-гел болурун күзөп турарлар. Олар шим-чөөшкенин хостуу, хей-ништин организацияларыңа каттыжары-нын хостуу эргелерин болган шажы-чүдүлгениң база парлаганмы хос-тү эргелерин ништилелетин-биле чедип ап турарлар» деп солун бижип ту-рар.

1959 чылдың акша-эт-херексел лотереясы

1958 чылда Россия федерация-ныта чоруткай бирги болган ишти лотереялар ажалы чоннарың ортуңага чедириниң тараттыган. Областың ажалы чоннары иш лотереяларын билеттериниң ништилелде 1 миллион 600 муң рубльге салып алган, ортун 600 муң хире рубль-дин ойнал алышкынына таварышкан.

Ишти акша-эт-херексел лотерея-ның талазы-биле 50 ажал эр-тектит ойнал алышкынына алыр дугайында билеттериниң областың ажалы калгаларыңа ажалы чон-нар кийрген. Оларның иштинде «Волга» деп чийк автомашына, хо-лодильник, пианино, хеп чур, да-раныр машиналар, хол шалтары, ая боттары, радиоприемниктер, хев-истер, чадаг тергелер, сонга, ажи-келелери болган эске-даа чүтүл-дер бар. Бин-Хем районда Пермько-ва 6 билеттерин бирөөлөгө чага-терген, а эскелеринге акшын, холвотчулар Астафьева 840 рубль-дин хевизин, Измествая 500 рубль-дин хол шалын, Чен-Хемин районун «Октябрь 40 чылы» хол-зууда Аиртун-оол 1200 рубль-дин ая ботун, ол-ла районун «Искра» холвотунда Контар 410 рубль-дин нарын чорганмы ойнал алган.

Тады районда 2030 рубль-дин дугун дашкар кылган халыктын, 1275 рубль-дин хевизин болган эске-лерин-даа ойнал алган кижилер.

Т. ИЛЬИН,

ажаага калгаларың обла-стың эргелериниң улут инспектору.

Редатор Н. С. ШОЙГУ.

Хамааттарының ажил-агылдарыңа

Маямыла төдөвирлиг страхование дугайында Хоойлуга дүштүрүрүе страхованиениң инспекциялары хамааттарының ажалы чоннарыңа маямыла төдөвирлиг страхованиениң кире тургаларың болган кезде ажал-агыл малдарыңың үчүдүн чорутуп турар.

Эт-херектин элдеринге страхование херечилелерин тынсыр.

Хамааттар! Маямыла төдөвирлиг страхование талазы-биле төдөвирлерин төдөп.

Төдөвирлериниң хуулазын эртер чоруту болдурубанар.

Нурстрахованиениң область эргелери.

Күрөө страхованиениң инспекциялары шуугандан, долу кагарында, додотан болган эске-даа ажал халытан өлүр болган үнелер таварыгаларыңа кезде ажал-агыл культураларың ажи-тура страхованиениң хулаа ап турар. Болхоттарың баштар чедери!

Кезде ажал-агыл культураларың ажи-тура страхованиениң керөөлөрүн чарынар!

1959 чылда кезде ажал-агыл культураларың дүштүрү камгалаарың керөөн чүтүлө тарыла эгелегиче чедир чарың болуп.

Керөөн чары-биле Нурстрахованиениң инспекцияларыңа барынар.

Нурстрахованиениң область эргелери.

УРГУЛЧУНУ ШАЖЫН ЧУДУЛГА САГЫШКЫННАРЫНЫ ДУГАЙЫНДА

Ургулчуну шажынга чүдүп чоруту кижилер болза, чен чир-ини шын чуртуну каржым-биле хажууду турарлар, эң илангыч «улуг чүдүлгө» деп алаар пасхага чедир. (Феврелерин чазын эртер шажының майры) чеди неделениң дүгүзүндө олар эшти, а бир чамдык неделеларда сүтү ажилал херектеринде ойлал турарлар. Улут чүдүлгени эгеленде холушак чеден үнүш чем-не хевиртен шилчир, а соолунде—дедир-ле үнүштен холушак нем-че шилчир. Шак мындыг хевиртен болуп өскерилде чен хайи-дырарың органыңа чаз ченин шыгарыңа дүрген чачыгып шыдаас, оң түнөөлөндө бодунуң эвөөлөңде ижи-шөвүлдү калыңың яны-бүрү адырларың өйдүе шын ажаллаары будулуп, төп нерви системаның болган бүтү мага-ботка хора халда-лып болуп.

Улут чүдүлгени сагып турар үдө хуруд чеменир чеменир долу үнелер болуктут эш аймаан ажаллап болбас чорутуң түнөө-лөндө, чеди неделениң иштинде кижиниң органың эң чүтүлө эш-чем аймактарын албай турар. Органыңа долу үнелер бол-котарын (азы дигер аймактарыңа болуктарың) чедиле чок ажылаткын турары, а ол мыкшан болуктарың, үс аймааны болган угтедотарың аразында шын демдегелерин бир хонук иштинде херекселениң хажуудалың болза, кадыкшылың эң бер-гелде баксыраарыңа чедирип болуп.

Чен аймаанда болуктарың чидиг эвөөлөшкени болза, баш мээниң каргыңа хора чедирер, мага-боттук камгалакчы кү-терин кошканды, яны-бүрү аарыларың тыптырыңа илг берип турар.

Чен аймаанда долу үнелер болуктарың чептестээр чорутуңа мага-боттук камгалакчы (илеткалар байлук) күнүтү үрелишкени (кемдөөшкени) болуп, оң түнөөлөндө кижини ариптар, деңсиз эвөө-жээр, ништи кошкашкын тыптып келер, оң ажал кылдыр аргазы баксыраар дөш оон-даа эске.

Эң илангыч чүдүлгө өскөлдө болуп турар эмин эртер хей чен чир чорук кадыкшыла хоралы. Улут хырыны холун эртер дот-турар чоруткан сагыш артап, уйгучу чорук тыптып, ажал кылдыр аргазы кудулаар. Холун эртер доткан хырында чүрөкө немелде болуп, база чүрөк ажалың үрелири хала эвес болуп турар. Алааттын соолунде, эртер чеменириңде чамдыкта чен соолушкунуң, эң илангыч, эртер семенириңиң янылыг аарылары тыптыр.

Кадыкшыла ол мыкшан мусульманын рамазан деп айда 30 хонукта үргүлчүлээр (ураза) деп үдүлгези улут хораны чедирип турар. Бүдүн айны иштинде үдүкүчү кижилер чени чиринде болган суук чүдүлү ижеринде хун үнелер ажа бертигече чедир үнелер иштинде шыдажып турарлар. Бүдүн айны дүгүзүндө хун-бүрүде аштан кээр чорук нерви системаның болган иштини органыңа ажалың баксырадып, деңсиз чидирин, ажал кылдыр шыдаар аргазы баксырадып база мага-боттук халдырың аары-ларга удурулар аргазы кудулаап турар.

Мусульман чүдүлгезин сагып турар үдө, оон ынай ол кижин бү-дүн хун иштинде суук чүдүлү ишпей келерге оон түнөөлөндө орг-анизм кагап-суукар чорукка таваржыр.

Мусульман чүдүлгезиниң кадыкшыла хоралыг сагалары оон ынай ол кижин кезде удуру мурнуңа хырын эмин эртер доттук чеменир чорук-биле болуп турар. Ол болза, чен хайылдарың чидил-биле баксырадып, чүрөктин болган оккениң ажалың бер-гелдеп турар. Оон аягыда удуру мурнуңа улут хырыны чен-биле халун эртер доттук чеменир чорук үлгү келбестеп чедирип турар.

Мычтан, үргүлчүн шажын чүдүлгезин сагып чорук болза, кижиниң кадыкшылыңа эң берге когаралды чедирип турар.

Тыва областы Санитар чырымдыкың бажымы.

Кижиниң 3—88, харыскагалыг секретарыңың.

Кижиниң 3—88, харыскагалыг секретарыңың.

Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиясынын ХХІ съездинде болган Н. С. Хрущевтун илеткел Болга-рияны Улус Республикасынын ажалы чоннары улут соруу жарышкының ужурашканы. Чуртунуң бүтү

үлөтүр бүдүрүлгө болган албан чедеринге хураалар болган митингилер болуулаан.

Чурукта: Софияда элчир улазын бүдүрери-нин В. Коларов аттыг заводтунуң хураалында.

РЕДАКЦИЈНЫҢ АДРЕСИ: Кызыл, Шетинкин кулумчуу, бажың № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторун 3—62, редакторун оралакчыны, партийж амыдырал, кудулаа болган амыдырал кидизиниң 4—98, иштиң информация, пропаганда, үлөтүр болган транспорт, кезде ажал-агыл кидистериниң 3—68, чага кидизиниң база булгаларыңың 3—65.

ТС—00668.

Чымы № 461. Бельгир эргелериниң чорутары.